

Ayten Zara

ayten.zara@bilgi.edu.tr

Barış ve insan hakları savunucusu olan Ayten Zara, akademisyen ve klinik psikologdur. Erzurum doğumludur. Doğum tarihi bilinmemektedir, kimliğinde yazan tarih 1 Mayıs 1967'dir. Orta ve lise öğrenimini İstanbul Mehmet Bayazıt Devlet Lisesi'nde tamamlamıştır. Uzmanlık ve doktorasını İngiltere'de yapmış, East Sussex'te Oasis Projesi'nde aile-içi ve cinsel şiddete maruz kalanlar ve aileleriyle uzun yıllar çalışmıştır. 2000 yılında Türkiye'ye dönen Zara, İstanbul Bilgi Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nde tam zamanlı öğretim üyesi olarak çalışmaya başlamıştır. Eş zamanlı olarak 2001-2004 yılları arasında Boğaziçi Üniversitesi'nde BÜREM Psikolojik Danışmanlık Merkezi Ekibine danışmanlık yapmıştır.

2012-2015 yılları arasında İstanbul Bilgi Üniversitesi ve New York Columbia Üniversitesi işbirliğiyle yürütülen Uluslararası Travma Çalışmaları Sertifika Programının İstanbul Direktörlüğünü yapmıştır. 2020 yılında bu programı yenileyerek kurucusu olduğu Dünya İnsani Dayanışma Derneği, bilinen adıyla **World Human Relief Derneği'nin** (www.worldhumanrelief.org) programı olarak geliştirmiştir.

2001 yılından beri öğrencileriyle **"Şiddete Karşı Bilgi Projeleri"** kapsamında Türkiye'nin farklı illerinde özellikle kırsal kesimlerinde çocuk istismarını ve evliliklerini önleyici saha çalışmaları yapmaktadır. Bu çalışmaları şimdi World Human Relief kapsamında devam ettirmektedir.

Dr. Zara, Türkiye'de afetler ve insan elinden çıkan kitlesel travmalar sonrası gönüllü birçok çalışma yapmıştır ve hala yapmaktadır. Marmara Depremi sonrası İzmit Rehabilitasyon Merkezi'nde (İREM) depremzedelerle 2000-2001 yılları arasında çalışmıştır.

2001-2004 yılları arasında Diyarbakır Yenişehir Belediyesine bağlı şiddete maruz kalan kadınlar ve çocukların psikolojik ve yasal destek almalarını hedefleyen EPİDEM Psikolojik Destek/Eğitim Merkezinin kurulmasında danışman ve eğitmen olarak görev almıştır.

2003 İngiliz Konsolosluğu, HSBC ve Sinagoglara yapılan bombalı saldırılar sonrası acil ve uzun dönemli travma-odaklı psikolojik yardımın yapılandırılıp uygulanmasına liderlik etmiştir. 2008 tarihinde Diyarbakır'da öğrenci dershanesine yapılan bombalı saldırı sonrası psikolojik yardımın yapılandırılıp uygulanmasına destek sağlamış, 2010 Mardin Bilge Köyü Katliamı mağdurlarına travma-odaklı psikososyal destek veren ekipte yer almıştır. Afyon Depremi, Elazığ, İzmir Depremlerinde psikolojik yardımın verilmesini sağlayan ekipleri kurmuş ve çalışmaları yapılandırmıştır. Son olarak da 2021 yılının Ağustos ayında Türkiye tarihinin en yıkıcı yangın ve sel felaketlerinin yaşandığı Akdeniz ve Batı Karadeniz Bölgelerinde 350 kişiden oluşan Travma Destek Ekipleriyle travma-odaklı psikolojik destek çalışmalarının verilmesini sağladı.

2009-2012 yılları arasında cezaevlerinde şiddete maruz kalan çocukların (taş atan) sesi olan **"Çocuklar İçin Adalet Platformunda"** aktif görev alarak yansımaları çocukların sesi olmuştur. 2010-2011 yılları arasında Van Kadınlar Derneği Acil Psikolojik Yardım/Travmalara Müdahale Projesinde danışmanlık yapmıştır.

2011-2013 yıllarında Yöret, İsveç Büyükelçiliği ve MEB'in **"Barışçıl Okuldan Toplumsal Barışa Projesi'nde"** eğitmen olarak farklı bölge okullarında çalışan danışman psikologlara çocuk ihmal ve istismarı konusunda eğitimler vermiştir.

2012-2014 yıllarında Genç Hayat Vakfı **"Gençler İş Başında ve Ben de Varım Projeleri'nde"** akademik danışman olarak öğretmenlere ve öğrencilere toplumsal cinsiyet eşitliği ve şiddetsiz

iletişim eğitimleri içeriğinin oluşturulmasında ve ortađđretim gençlerinin toplumsal duyarlılığını artıracak çalışmaların planlanmasında çalışmıştır.

Dr. Zara, hem yurt dışında hem de yurt içinde hak temelli çalışmalar yapan sivil toplum çalışmalarına katılmakta, danışmanlık yapmaktadır. Ulaşılması zor dediğimiz travmaya maruz kalmış insanların daha iyi anlaşılması ve desteklenmesi için konuşmalar yapıp, eğitimler verir. Açık niversite Konferansları, Ulusal şiddet ve Travmayı nleyici alışmalar Kongreleri, Toplumsal bilinçlendirme sempozyumları ve projeleri, şiddeti nleme Kampanyaları bu çalışmaların içindedir.

Türkiye’de bir ilk olan **Birlikte ocuk Cinsel İstismarını nleyebiliriz - #karanlığıarala #birneysyleyin Hareketinin (9-12 Ocak, 9-12 Nisan, 18 -21 Kasım 2020) mimarı ve yöneticisidir.** (www.birliktecinselistsmarionleyebiliriz.org)

Bundan önce yine Türkiye’de bir ilk olan **“Evdeki Barıştan Dünyadaki Barışa ocuğa şiddete Dur De!”** ve **“ocuk Gelin Damat Olamaz!”** Kampanyalarıyla ocuğa yönelik şiddeti nleme konusunda toplumsal bilinç ve vicdan oluşumuna katkı sağlamıştır.

Türkiye’de Afrika ve Asya lkelerinde dezavantajlı koşullara sahip, travmaya maruz kalmış aile, ocuk ve azınlıkların yaşam koşullarını iyileştirmek, şiddet ve travmayı önlemek için alışan World Human Relief (www.worldhumanrelief.org) Derneğinin kurucu başkanıdır. Türkiye’de ve diğer ülkelerde travma nleme merkezleri ve kampanyaları, okullar, sığınma evleri, sürdürülebilir hayat, tarım ve kaynak yaratma projeleri ile insanlığa katkı sağlayacak çalışmalar yapar.

Dr. Zara'nın ocuk, aile ve toplumsal şiddet konularında birçok gazete/dergi yazıları ve röportajları vardır. Ruhu iyileştirmek: Gz Söz Nefes, *Yaşadıkça Psikolojik Sorunlar ve Başa ıkma Yolları* ve *Kadınlar, Erkekler ve çocuklar için Boşanma Terapisi* kitaplarının yazarlığını yapmıştır. Bu aralar cinsel istismar ve şiddet travmaları anlama ve nleme üzerine bir kitap projesi üzerinde çalışmaktadır. Kalbi neresi için atıyorsa ülkesi orası olmuştur. Milyonlarca çocuğu vardır...